

Tuhti tietoteos tuskasta – kipukirjojen valion tuore painos!

Rice ASC (lead editor). *Clinical pain management, 2nd edition*

I Macintyre P et al. (eds): *Acute Pain* (608 s). ISBN 978-0-340-94009-9 • II Wilson P et al. (eds): *Chronic Pain*. ISBN 978-0-340-94008-2 • III Sykes N et al (eds): *Cancer pain* (442 s). ISBN 978-0-340-94007-5 • IV Breivik H et al. (eds). *Practice and procedures* (719 s). ISBN 978-340-94006-8 • Hodder Arnold, UK, yhteensä 434,70 €.

Jos amerikkalaisissa oppikirjoissa perusteellisesti kuvatut sikäläiset hoitokäytännöt alkavat kyllästyttää, kannattaa suunnata katse tähän esiteltävään tietojättiläiseen. Viime vuonna ilmestyi toinen painos 4-osaisesta Andrew SC Ricen, Douglas Justinsin, Toby Newton-Johnin ja Christine Miakowskin muodostaman työryhmän toimittamasta teoksesta *Clinical Pain Management (CPM)*.

Acute Pain -osan toimituskunnasta tunnistaa suuret kansainväliset auktoriteetit: Pamela E Macintyre, Suellen M Walker ja David Rowbotham. Suurin osa tämän osan muistakin kirjoittajista on alansa eteviä tutkijoita Euroopasta Australiaan. Alkuneljännes käsittelee nosiseption biologiaa ja analgeettien farmakologiaa. Tuoreesti, täsmällisesti ja uusimpia tutkimuksia referoiden kirjoitettua tekstiä on ilo lukea. Onpa oksikodonin kohdalla referoitu täsmällisesti suomalaisia perustutkimuksiakin! PCA, TNS, synnytyskipu ja muut kliiniset akuutit algologiset ongelmat ovat saaneet tiiviit kappaleensa. Teoksen muutamat puutteet ovat hyväksyttäviä. Luonnollisesti kehitteillä oleva leikkauksen aikainen nosiseptio/kipumittari ei ole ehtinyt kirjaan. Preventing chronic pain after surgery kappale lupaa paljon, mutta luonnollisesti antaa vähän. Tosin tässä yhteydessä kirjaan on painettu kuolematon lause: Unnecessary surgery should be avoided! (s. 558). Sen sijaan tämän kuten muidenkin osien teksti on lukijaystävällisesti ladottu kahteen palstaan ja keskeisimmät tiedot löytyvät hyvästä tiivistelmästä. Kuvat ovat poikkeuksetta selvästä tiivistelmästä. Kuvat ovat tyhjentäviä, mutta liian massiivisia.

Kirjasarjan toinen osa, *Chronic Pain*, alkaa kroonisen kivun fysiologian, genetiikan, sosiolo-

gian ja diagnostiikan esittelyllä. Sitten seuraa osio hoitomuodoista, jossa kuvataan myös kipulääkkeitä kroonisen kivun hoidossa. Ehkä jossain määrin päällekkäisyyttä ensimmäisen osan kanssa, mutta perusteltua ja välttämätöntä sen takia, että joku saattaa hankkia vain tämän osan koko eepoksesta! Kirjan kolmannessa jaksossa esitellään tunnettuja kroonisia kiputiloja: CRPS, selkäydinvaurio, amputaation jälkeiset kivut, päänsärky, kasvokivut, retkahdusvamma, fibromyalgia, reumatologiset kivut, HIV/AIDS, akuutti ja krooninen herpes ja muut neuropatiat keskeisimmät mainitakseni. Pyskogeenisesta kivusta, lasten kroonisista ongelmista, vanhusten ja päihdeongelmaisten kipujen hoitamisesta on kaikista omat kappaleensa. Poikkeuksetta teksti on opettavaa ja erinomaista. Ei ihme, löytyyhän kirjoittajista sellaisia auktoriteetteja kuin Turo Nurmikko, Troels Jensen, Kaj Nikolajsen, Nikolai Bogduk tai James Watson.

Kirjasarjan kolmas osa on omistettu syöpäkipulle. *Cancer Pain* 'in päätoimittajat eivät tarkempaa esittelyä kaivanne: Nigel Sykes, Michael Bennet ja Chun-Su Yuan ovat tunnettuja kirjoittajia ja kokeneita klinikkoja. Samaan luokkaan kuuluvat teoksen muutkin tekijät kuten Eduardo Bureira, Giovambattista Zeppetella, Stephan A Schug ja Rosell K Portenoy. Painotus on selkeästi palliativinen niin kuin pitää ollakin. Kivun hoidon lisäksi kirjassa on laajahkot kappaleet muidenkin vaikeiden oireiden hoidosta, tiimityöskentelystä, eettisistä kysymyksistä, tukihenkilöistä ja perheestä. Mitä kliniseen praktikkaan tulee, suomalainen syöpäkipunhoitoon perehtynyt tuskin löytää kirjasta suuria ahaa-elämyksiä. Kriittinen lukija olisi kaivannut esimerkiksi NSAID-lukuun maininnan, ettei COX-2-selektiivisiä lääkkeitä ole tieteellisesti

arvioitu syöpäkivun hoidossa. Mutta perusteokseksi kirja sopii hyvin, lähdeluettelot ovat laajat ja varsin tuoreet, kuvat ja kaaviot selkeitä.

Harald Breivikin, William I Campbell ja Michael K Nicholas ovat vetäneet hoitomenetelmiä ja käytäntöjä esittelevän osan, Practice and Procedures, suurta toimituskuntaa ja kirjoittaneet muuttaman kappaleen itsekin. Epäilemättä tässäkin osassa kokeneiden kliinikoiden ja etevien tutkijoiden käden jälki näkyy positiivisesti. Tärkeimmät invasiiviset tekniikat on kuvattu yllättävän hyvin tiiviissä muodossa. Esiteltävät tekniikat on sitä paitsi valittu mielestäni hyvin: tämän tason oppikirjassa ei kannata kuvata yksityiskohtaisesti esimerkiksi epiduraalipuudutuksen tekniikkaa, mutta sen sijaan intratekaalisesti implantoitavan pumpun asettamisen yksityiskohtainen esittely puoltaa paikkaansa. Perifeeriset (ja ehkä harvemmin käytetyt) puudutukset, kryoanalgesia, neurolyytiset puudutukset, radiotaajuushoito, biofeedback, kognitiivis-behavioraalinen terapia – vain muutaman mainitakseni – tulevat tiiviisti ja hyvin esitetyiksi mainioiden asiantuntijoiden toimesta. Harvassa oppikirjassa on kuvattu kivunhoidon organisaatioita, mutta tässäpä on! Tosin acute pain service -kappaleen

olisi voinut sijoittaa Acute Pain -osaankin. Mielestäni Practice and Procedures on kuitenkin kirjasarjan paras osa.

Kun tätä laaja CPM-teosta vertaa vaikkapa Waldmanin Pain Management-, Bonican The Management of Pain- tai Wall-Melzackin Textbook of Pain -oppikirjoihin, positiivista CPM:ssä on ilman muuta materiaalin jako eri kirjoihin. Näin lukija voi päättää hankkia kaikki tai vain ne, jotka eniten kiinnostavat. Yksissä kansissa koko anestesiston hallinta on sitä paitsi vaikeaa. Eurooppalaisuus korostuu selkeästi, vaikka kirjoittajakuntaan kuuluu väkeä rapakoiden takaa. Teksti on miellyttävää ja selkeää, viitteet yllättävän tuoreita. Nykykäytännön mukaisesti olisin kaivannut CD-levykettä tai koodia verkkotiedostoihin, joista voisi helposti saada luentomateriaalia. Siitäkin huolimatta: suosittelen kirjasarjaa lämpimästi kaikkiin anestesiasyksiköihin – jos kotikirjasto alkaa jo pullistella tuskakirjoista! □

Reino Pöyhiä

Dosentti, osastonylilääkäri
ATEK, Meilahden sairaala, HYKS
reino.poyhia[a]hus.fi

Kirjauutuuksia

Toimittanut Johanna Tuukkanen

Kevään uudet kirjat

Anestesiologia

Arthur G & Nicholls B. Ultrasound in Anesthetic Practice. CUP 2009, 1st edition, Ean 9780521716239. 216 sivua. Hinta 65,50

Barash P G et al. Clinical Anesthesia. Lippincott Williams & Wilkins 2009, 6th edition, Ean 9780781787635. 1760 sivua. Hinta 163,-

Chestnut D. Chestnut's Obstetric Anesthesia. Principles and Practice. Elsevier / Mosby 2009, 4th edition Ean 9780323055413. 1248 sivua. Hinta 163,-

Cote C J et al. Practice of Anesthesia for Infants and Children. Saunders / Elsevier 2009, 4th edition, Ean 9781416031345. 1190 sivua. Hinta 146,-

Fleisher L A. Evidence-Based Practice of Anesthesiology. Elsevier / Saunders 2009, 2nd edition, Ean 9781416059967. 536 sivua. Hinta 77,50

Searl C P & Ahmed S T. Core Topics in Thoracic Anesthesia. CUP 2009, 1st edition, Ean 9780521867122. 232 sivua. Hinta 65,50

McConachie I. Anesthesia for the High Risk Patient. CUP 2009, 2nd edition, Ean 9780521710183. 426 sivua. Hinta 43,70

Anestesiologia ja tehohoito

Yentis S M, et al. Anaesthesia and Intensive Care A-Z. An Encyclopedia of Principles and Practice. Elsevier / Churchill Livingstone 2009, 4th edition, Ean 9780443067853. 584 sivua. Hinta 140,-

Tehohoito

Hanson C W. Procedures in Critical Care. McGraw-Hill 2009, 1st edition, Ean 9780071481816. 362 sivua. Hinta 151,-

Ensihoito

Shapira S et al. Essentials of Terror Medicine. Springer 2009, 1st edition, Ean 9780387094113. 468 sivua. Hinta 80,-

Kivunhoito

Smith H S. Current Therapy in Pain. Elsevier / Saunders 2009, 1st edition, Ean 9781416048367. 704 sivua. Hinta 145,-

Listan tiedot ovat Akateemisesta kirjakaupasta Helsingistä. SAY tarjoaa kirjoja jäsenilleen arvosteltavaksi. Kirja toimitetaan kustannuksitta, ja se jää arvostelijan käyttöön. Mikäli olet halukas kirjoittamaan kirja-arvostelun FINNANEST:iin jostakin tämän listan tai aikaisempien listojen kirjasta, ota yhteys toimitukseen, johanna.tuukkanen[a]fimnet.fi.